

Jaarverslag uitvoering Leerplichtwet gemeente Emmen schooljaar 2007/2008.

1. Uitvoering Leerplichtwet

- 1.1 Algemene informatie
- 1.2 De gemeentelijke rol
- 1.3 Overlegvormen
- 1.4 Bedrijfsplan Leerplicht/RMC van april 2008

2. De cijfers

- 2.1 Aantallen
 - 2.1.1 Tabel aantal in behandeling genomen leerlingen t.o.v. het aantal leerplichtige jongeren in de gemeente Emmen
 - 2.1.2 Tabel aantal meldingen naar schooltype
 - 2.1.3 Tabel meldingen uit het VO naar schooltype en OPDC
- 2.2 Typen verzuim
 - 2.2.1 Absoluut verzuim
 - 2.2.2 Relatief verzuim
 - 2.2.2.1 Tabel aantal gemelde leerlingen relatief verzuim naar schooltype en wijze van behandeling
 - 2.2.3 Vervangende leerplicht en vrijstellingen
 - 2.2.3.1 Tabel vervangende leerplicht en vrijstellingen
- 2.2.4 Preventieve meldingen
- 2.3 Totaal verzuim en trends
 - 2.3.1 Het melden van verzuim volgens de objectieve norm
 - 2.3.2 De Kwalificatieplicht
- 2.4 Processen-verbaal
 - 2.4.1 Tabel aantal Processen-verbaal naar typen van verzuim

3. Conclusies en voornemens

1.1 Algemene informatie

De Kwalificatieplicht

In 2007 heeft een belangrijke wijziging van de Leerplichtwet 1969 plaatsgevonden. Per 1 augustus 2007 is de Kwalificatieplicht ingevoerd. Hoofdpunten hiervan zijn:

- de partiële (gedeeltelijke) leerplicht die tot nu toe bestond is verdwenen
- de criteria voor volledige leerplicht zijn gewijzigd. Een leerling is volledig leerplichtig tot:
 - de leeftijd van 18 jaar is bereikt, of
 - tot een startkwalificatie is behaald, zijnde een diploma Havo, Vwo of MBO niveau 2.

In hoofdstuk 2.3.2. wordt uitgebreider ingegaan op de Kwalificatieplicht.

Volledige leerplicht

De volledige leerplicht begint op de eerste schooldag van de maand, volgend op de maand waarin het kind 5 jaar oud is geworden. De volledige leerplicht eindigt aan het einde van het schooljaar, waarin de jongere 18 jaar oud is geworden of een startkwalificatie heeft behaald.

Gedeeltelijke leerplicht

Tot het schooljaar 2007 – 2008 golden de volgende bepalingen: Nadat de jongere 12 jaar volledig dagonderwijs heeft genoten, is hij nog gedurende 1 schooljaar gedeeltelijk/partieel leerplichtig. Vanaf het schooljaar waarin de leerling 17 jaar wordt is het toegestaan dat deze per week 2 dagen de school bezoekt en drie dagen werkt. Volgt hij/zij een BBL-opleiding, dan kan de combinatie 1 dag naar school en vier dagen werken. Dit loopt totdat het einde van het schooljaar is bereikt.

In het verslagjaar heeft de wetgever echter de constructie gewijzigd in die van een kwalificatieplicht tot de 18-jarige leeftijd. Zie hiervoor paragraaf 2.3.2

Absoluut schoolverzuim

Emmen beschikt over een geautomatiseerde leerplichtadministratie die gekoppeld is aan de Gemeentelijke Bevolkingsadministratie. Hierdoor kan het niet ingeschreven staan bij een erkende school snel worden opgespoord. In het verslagjaar werd deze controle in september 2006 uitgevoerd en zijn ouders van niet ingeschreven leerlingen aangeschreven. Bij weigering tot inschrijving kan de leerplichtambtenaar verbaliseren.

Relatief schoolverzuim

Hiervan is sprake als de leerplichtige leerling incidenteel de school verzuimt, al dan niet met medeweten van de ouders. Zij zijn verantwoordelijk voor het schoolbezoek door hun kinderen en het absent melden. Vanaf de leeftijd van 12 is de jongere ook zelf verantwoordelijk voor geregeld schoolbezoek. Artikel 13a van de Leerplichtwet regelt de vrijstelling van de plicht tot geregeld schoolbezoek als ouders vanwege hun beroep niet tijdens de zomerschoolvakantie op vakantie kunnen gaan. De vrijstelling kan maximaal tien schooldagen worden verleend en kan niet vallen in de twee eerste weken van het schooljaar. Ongeoorloofd schoolverzuim wordt door de leerplichtambtenaar onderzocht naar aard en reden. Het behoort tot de zorgtaak van de LPA een oplossing te zoeken, vaak met externe hulpverleners, soms in een netwerk. In het uiterste geval kan de leerplichtambtenaar Procesverbaal opmaken. Justitie/OM dringen daarbij aan op snel, zelfs preventief te verbaliseren. Daarover meer onder het kopje “de Justitiële functie”.

Vervangende leerplicht

De leerplichtwet biedt in artikel 3a, onder voorwaarden, de mogelijkheid voor vervangende leerplicht in de vorm van een combinatie van onderwijs en praktijk. De hiervoor in aanmerking komende jongere moet 14 jaar oud zijn. Volgen van onderwijs, binnen de kaders van de leerplicht, moet dan niet meer mogelijk zijn. De leerplichtambtenaar bewaakt de voortgang van het duale programma (algemene vorming/werken) en de jongere blijft ingeschreven staan op een school voor VO. De constructie kan ook toegepast worden in het laatste jaar van de volledige leerplicht. Over de te verrichten werkzaamheden heeft de LPA overleg met de Arbeidsinspectie.

Vrijstellingen

In artikel 5 van de Leerplichtwet is het verlenen van vrijstellingen geregeld.

- a. o.g.v. psychische of lichamelijke gronden.
- b. o.g.v. godsdienstige/levensbeschouwelijke gronden.

Bij a. wordt de vrijstelling verleend door de LPA o.g.v. het advies van een door B&W aangewezen arts, psycholoog, pedagoog.

Bij b. krijgen de ouders van rechtswege vrijstelling, d.w.z. dat zij hun voornemen om thuisonderwijs te geven alleen maar kenbaar hoeven te maken aan de LPA.

Artikel 15 van de Leerplichtwet maakt mogelijk gedeeltelijk/partieel leerplichtigen te voorzien van een vrijstelling. Ook hier adviseert een deskundige. Als voorwaarde wordt daarbij gesteld het inleveren van een arbeidscontract bij de LPA.

Verantwoordelijkheid schooldirecties

De schooldirectie is verplicht binnen 7 dagen een kennisgeving van in- en uitschrijving van de leerplichtige leerling te sturen naar de leerlingenadministratie van de woongemeente. Scholen hebben een duidelijke verantwoordelijkheid kort verzuim zelf aan te pakken. Zij hebben een meldingsplicht aan de LPA bij drie dagen ongeoorloofd verzuim of langer of 1/8 deel van de lestijd ongeoorloofd, over een periode van 4 weken circa 15 uren. De directeur van de school is bevoegd om extra verlof te verlenen bij gewichtige omstandigheden (medisch/sociaal) voor ten hoogste 10 dagen. De leerplichtambtenaar beslist bij meer dan 10 dagen.

1.2 Gemeentelijke rol

Jaarlijks moeten B&W verslag uitbrengen aan de gemeenteraad over het in het afgelopen schooljaar gevoerde leerplichtbeleid. Over de omvang en afhandeling van het verzuim moet het gemeentebestuur rapporteren aan de Minister van O.C.W. De uitvoering van het beleid ligt in handen van de leerplichtambtenaar.

Functies leerplichtambtenaar

De LPA wordt voor het uitoefenen van zijn functie beëdigd door de burgemeester. De leerplichtambtenaren in Emmen, die ook door de korpschef van Politie te Emmen beëdigde buitengewoon opsporingsambtenaren zijn, hebben een vijftal functies:

Controle

De controlefunctie in de gemeente Emmen heeft hoge prioriteit. Het toezicht op schoolbezoek van leerplichtige leerlingen heeft het karakter van controle. De leerplichtambtenaar onderzoekt het verzuim en het ingeschreven staan bij een school. De leerplichtambtenaar heeft toegang tot de scholen en is bevoegd om personen te horen. Dit geldt ook als die buiten de gemeente een woon- of verblijfplaats hebben. Directere controle binnen alle scholen voor VO is ingevoerd in de vorm van een spreekuur Leerplicht vanaf september 2006. Het lijfelijk aanwezig zijn in de school heeft geleid tot een verscherping van de controle, die kan leiden tot

het betreden van het klaslokaal en het meenemen van de leerling naar de spreekruimte om het verzuim te bespreken. De ouders worden via brieven op de hoogte gehouden van het besprokene. Via “het protocol ziekteverzuim” worden meer leerlingen doorverwezen naar de schoolarts om de aard van het verzuim helder te krijgen. Voor school en ouders betekende dit een hele omslag. Zie ook: de preventieve functie.

De registrerende functie

Het Onderwijsinformatiesysteem G-4-LPA, registreert het absolute verzuim in relatie tot de gemeentelijke basisadministratie en het voortijdig schoolverlaten zonder startkwalificatie. Verder registreert de leerplichtambtenaar op basis van meldingen van schoolverzuim de voortgang naar aanleiding van huisbezoeken, schoolbezoeken en gesprekken.

De preventieve functie

Verzuim is doorgaans het signaal van onderliggende problematiek en de eerste fase in het proces tot afhaken van de school. Scholen dienen samen met de leerplichtambtenaar een dergelijk signaal te onderkennen en om te buigen. Het houden van een spreekuur door de LPA in de school is daarbij een belangrijk instrument. Het geven van voorlichting aan alle scholen is ook een belangrijk instrument.

De curatieve functie

Bij specifieke problematiek wordt doorverwezen naar hulpverlenende instanties. Het opbouwen en onderhouden van een netwerk met betrokken partners is daarom van groot belang.

De justitiële functie

Wanneer de curatieve functie geen positief effect heeft en er sprake is van een redelijk vermoeden van gemis aan zorg voor geregeld schoolbezoek of oneigenlijk handelen, maakt de leerplichtambtenaar proces-verbaal op tegen de leerling, de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling of de directie van de onderwijsinstelling. De jongere vanaf 12 jaar is zelf mede verantwoordelijk voor zijn schoolbezoek. Dat betekent dat ook tegen hem/haar verbaal kan worden opgemaakt.

De leerplichtambtenaren hebben opsporingsbevoegdheid. Met de Jeugdofficier van Justitie te Assen zijn afspraken gemaakt om in dat soort situaties eerder/sneller PV op te maken. Dit is het zogenaamd preventief verbaliseren, waarbij de nadruk ligt op zorg. Dit kan ook naast een hulpverleningstraject plaatsvinden in de vorm van tweesporenbeleid. In het verslagjaar werd in 60 gevallen Proces-verbaal opgemaakt. In geen van de gevallen werd een boete opgelegd. Wel werd in 55 gevallen een reclasseringsambtenaar gekoppeld aan de desbetreffende ouder(s) en leerling, puur uit (voor)zorg.

1.3 Overlegvormen

Zorgadviesteam

Binnen alle scholen voor VO zitten de leerplichtambtenaren in het zorgadviesteam. Daarin worden, maandelijks, met toestemming van de ouders, leerlingen ingebracht door mentoren en teamcoördinatoren. Vaak is er sprake van meervoudige problematiek.

Leerplichtoverleg Drents Breed

Dit kwartaaloverleg, waaraan alle Drentse gemeenten deelnemen is gericht op afstemming zoeken, ontwikkelingen bespreken en cases inbrengen, elkaar adviseren.

Consultatie team

Dit team fungeert tweewekelijks als een overstijgend netwerk/zorgteam voor ernstige probleemleerlingen. Deelnemers: OPDC/Rebound, GGZ, BJZ, Drenthe-College, Praktijkonderwijs, Jeugdagent, Leerplichtambtenaar.

Jongeren Opvang Team – JOT

Het JOT is in Emmen per 1 september 2007 van start gegaan. Doel van het JOT is: Leerlingen met overstijgende problematiek in een juridisch- en zorgkader plaatsen. Het JOT is gekoppeld aan het Consultatieteam van het samenwerkingsverband VO/VSO. Er vinden wekelijks bijeenkomsten plaats waarvan een preventieve werking vanuit moet gaan. Deelnemers zijn:

- a. Gemeente/regie.
- b. Leerplicht.
- c. GGZ.
- d. Raad voor de Kinderbescherming.
- e. Bureau Jeugdzorg.
- f. Politie.

De nieuwe Ketenaanpak, buurtnetwerken maken plaats voor één-tweetjes

Rondom de scholen voor basisonderwijs en peuterspeelzalen waren tot 1 januari 2007 de buurtnetwerken actief. In verband met het feit dat de tijdsinvestering (maandelijks vergaderen) in geen verhouding stond tot het aantal behandelde gevallen, is gekozen voor een andere, veel kleinschaligere en effectievere structuur. In vrijwel alle buurtnetwerken waren actief: Jeugdagent, Thuiszorg, GGD, Intern Begeleiders van alle scholen, Leerplicht, Opbouwwerk, Schoolmaatschappelijk Werk.

In de nieuwe structuur, veel compacter:

- Intern begeleider van school.
- Schoolmaatschappelijk Werk.
- Sociaal Verpleegkundige GGD.

In deze driehoek wordt de zorgbehoefte van kinderen in beeld gebracht, en wordt naar behoefte op afroep gebruik gemaakt van diverse externen, w.o. de leerplichtambtenaar. Doel: snel/preventief werken aan zorgverlening op maat. De nieuwe Ketenaanpak moet de komende jaren verder gestalte krijgen en geoptimaliseerd worden. Tot dan verdient het aanbeveling de buurtnetwerken te laten blijven bestaan.

1.4 Bedrijfsplan Leerplicht/RMC april 2008

Een toenemend aantal leerlingen, onder andere als gevolg van de inzet in het gebied Coevorden, een toenemend aantal meldingen en steeds complexere problematiek hierbij maakten uitbreiding van de formatie noodzakelijk. In 2007 is dan ook een derde leerplichtambtenaar aangesteld.

In de loop van het verslagjaar is de afdeling Leerplicht/RMC onderzocht door een daarvoor aangestelde projectgroep, bestaand uit de leidinggevende en medewerkers van zowel Leerplicht als RMC en administratie. Hoofddoel hiervan was het in kaart brengen van de werkprocessen en functionaliteit van het team en het beschrijven van de knelpunten en uitdagingen om zo te komen tot een verbetertraject voor het team.

Hoofdconclusie van de projectgroep is dat het team Leerplicht/RMC lijdt onder achterstallig onderhoud. Een veranderend werkveld, veranderende maatschappelijke uitdagingen, de invoering van de Kwalificatieplicht en hoge ambities van het gemeentebestuur komen op het pad van het team. De uitvoering is niet meeontwikkeld. Het team heeft onvoldoende structuur, onvoldoende bemensing, teveel werk en te weinig sturing.

Het ingezette verbetertraject heeft 2 hoofdproducten opgeleverd:

- a. Het Bedrijfsplan Leerplicht/RMC waarvan de conceptversie in april 2008 is verschenen.
- b. Een collegevoorstel met het verzoek om extra capaciteit op alle functies in het team, gebaseerd op landelijke normen (zoals berekend door Ingrado) en bevindingen van de Rijksinspectie.

Het bedrijfsplan omschrijft:

Als missie:

De komende 2 tot 4 jaren de nadruk van de werkzaamheden leggen op de achterkant van de keten. Vooral voortgezet onderwijs, de overgang van het VO naar MBO, de kwalificatieplicht en de invoering van de leerwerkplicht zullen veel tijd in beslag gaan nemen als het gaat om begeleiding van jongeren en het controleren van scholen bij hun opgave om beter te registreren en te melden. Maar de basisschool is de plek bij uitstek om uit preventief oogpunt in te grijpen bij schooluitval en verzuim. Leerplicht en RMC moeten dus in een zo vroeg mogelijk stadium, zoveel mogelijk meldingen van verzuim en in- en uitschrijvingen ontvangen en de informatie gebruiken om jongeren tot 23 jaar binnen boord te houden tot de startkwalificatie is behaald.

Als visie:

Samen met een zich regionaliserende samenwerking tussen de gemeenten Emmen en Coevorden, het CWI en het UWV, zal zich een regionaal bureau Leerplicht/RMC ontwikkelen dat de schakel leren voor zijn rekening neemt in de regio Zuid-Oost Drenthe. Om leren en werken te koppelen, maakt het team onderdeel uit van de afdeling Werk en Sociale Zaken in Emmen en huist het in het regionale bedrijfsverzamelgebouw Qwink.

In acties *):

- Actief deelnemen en vormgeven aan de totstandkoming van de leren-werken-inkomen keten.
- Het delen van de missie en visie en het opstellen van een dienstverleningsovereenkomst regionale samenwerking met de gemeenten Coevorden en Borger-Odoorn
- Gekoppeld hieraan het opzetten van een regionaal beleidsoverleg Leerplicht/RMC
- Alle noodzakelijke verbindingen in de regio, tussen beleid en uitvoering, met professionele partners, scholen etcetera opsporen en maken
- Alle benoemde producten van Leerplicht/RMC uitwerken tot een totaalproduct Leerplicht/RMC voor de regio
- Het team verder professionaliseren, ondermeer door in te zetten op opleiding
- Door de IB-Groep wordt het komende schooljaar een landelijk verzuimmeldingssysteem uitgerold en geïmplementeerd. De uitrol gaat in de regio Zuid-Oost Drenthe plaatsvinden in november. Dit is gelijktijdig het startpunt voor het stroomlijnen en vormgeven van de administratieve processen, een onderzoek naar de functionaliteit van de huidige softwarepakketten en het vaststellen van de managementinformatie behoefte.
- Alle externe communicatie-instrumenten worden in samenhang gebracht en uitgewerkt in een communicatieplan Leerplicht/RMC

*) voor een uitgebreide beschrijving van **missie, visie en acties** wordt verwezen naar het Bedrijfsplan Leerplicht/RMC

2. De cijfers

2.1 Aantallen

In de hierna vermelde tabellen staan jongeren die door de LPA in behandeling zijn genomen. Niet in alle gevallen was daarbij sprake van ongeoorloofd verzuim. De LPA trad daarbij op als bemiddelaar. Tevens is gekeken naar het schooltype, zie figuur 1. Zoals blijkt uit de tabel 1 wordt het merendeel van de leerlingen geleverd door het VO. Specifiek het VO is onderverdeeld in tabel 2 omdat het aantal gemelde leerlingen daar 681 bedroeg, en het aantal acties 1432. De redenen van verzuim zijn vaak divers en vaak is er sprake van een combinatie van factoren. Belangrijke redenen zijn: verkeerde schoolkeuze (school of niveau), problemen thuis, psychische problemen, motivatiegebrek, puberteit, verstoord contact ouder/school. Ook bij de overstap naar speciaal onderwijs (SBO, MLK, ZMLK, ZMOK) kunnen (acceptatie)problemen ontstaan. Ook vallen er jongeren tussen wal en schip bij de huidige clusterstructuur.

2.1.1 Aantal in behandeling genomen leerlingen ten opzichte van het totale aantal leer- en kwalificatieplichtige jongeren in de gemeente Emmen.

Soort	Jongens	Meisjes	Behandelde jongens	Behandelde meisjes	Perc.j	Perc.m	Gem. %
Relatief en absoluut	9611	9369	475	375	4,94%	4,00%	4,47%

Totaal aantal behandelde leerlingen	850
-------------------------------------	-----

Totaal aantal leerplichtigen	18980
------------------------------	-------

2.1.2 Aantallen acties leerplichtambtenaar per schooltype

Schooltype	BO	SBO	PRO	OPDC	ZMOK	ZMLK	VO	MBO	Totaal
Aantallen	214	54	90	179	72	54	1253	18	1791

Het Ministerie wil jaarlijks van de gemeente Emmen weten (CFO-tellingen)hoeveel leerlingen er door de leerplichtambtenaren zijn behandeld. Voor de gemeente is minstens zo interessant hoeveel acties er per leerling (gemiddeld) plaatsvinden. Op 850 leerlingen blijkt dat 2.10 acties per leerling. Ten opzichte van het schooljaar 2006/2007 is het aantal behandelde leerlingen gestegen met 114 (15 %) en het aantal acties met 861 (92 %). Vooral het aantal acties in het VO is verdubbeld. Dit komt door het VO-breed invoeren van spreekuren en het aanscherpen van de meldplicht in die scholen. Als de formatie op peil is zal in het komende schooljaar 2008/2009 de objectieve meldnorm worden ingevoerd. Zie ook hoofdstuk 2.3.

2.1.3 Acties leerplichtambtenaar richting VO naar schooltype en OPDC

VO-School	LWOO	VMBO- BB-KB	VMBO-TL	HAVO/VWO/ GYMNASIUM	TOTAAL
Esdal-College	44	305	65	22	436
Hondsrugcollege	36	255	55	118	364
Carmel-College	35	244	52	18	349
Terra-College	37	74		--	106
OPDC					177
Totaal generaal	147	878	172	58	1432

Gemiddeld aantal acties per leerling	2,10
---	-------------

2.2 Typen verzuim

De meldingen van verzuim die door de leerplichtambtenaar zijn behandeld, zijn onder te verdelen in typen verzuim:

Absoluut verzuim

Relatief verzuim

Vervangende leerplicht en vrijstellingen

Preventieve meldingen

2.2.1 Absoluut

Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige leerling niet staat ingeschreven bij een erkende school.

2.2.1.1 Meting afname absoluut verzuim van september 2007 tot juli 2008.

Het is een gegeven dat scholen, hoewel de Leerplichtwet het formeel niet toestaat, leerlingen die de school verlaten met een diploma uitschrijven voordat deze ingeschreven staan bij een vervolgopleiding. Hierdoor is in principe jaarlijks sprake van een groot absoluut verzuim. Het allergrootste deel schrijft zich uiteindelijk wel in bij een vervolgopleiding. De inschrijvingen bij nieuwe opleidingen komen echter pas in het lopende schooljaar bij Leerplicht/RMC terecht. Door de niet-corresponderende uit- en inschrijvingen en de zeer tijdrovende verwerking hiervan was het dit jaar niet mogelijk het absoluut schoolverzuim nauwkeurig in kaart te brengen. De hoop is dat door de invoering van het centrale digitale verzuimloket van de IB-Groep met ingang van het schooljaar 2009 – 2010 nauwkeuriger in kaart kan worden gebracht.

2.2.2 Relatief

Relatief verzuim is onder te verdelen in luxeverzuim en signaalverzuim. Bij luxeverzuim gaat het om ongeoorloofd verzuim buiten de schoolvakanties om. Vaak vlak voor of na de schoolvakantie.

Signaalverzuim kan te maken hebben met bijvoorbeeld een verkeerde schoolkeuze van de leerling, problemen in het gezin, verkeerde vriendenkring, faalangst en/of gebrek aan motivatie. De leerplichtambtenaar onderzoekt het verzuim en bedenkt samen met de school een oplossing. Dit kan zijn doorverwijzen naar hulpverlenende instanties, een andere

opleiding of het uitvoeren van onderzoek door Bureau Jeugdzorg (BJZ) of Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ).

2.2.2.1 Aantallen gemelde leerlingen relatief verzuim naar schooltype en wijze van behandeling

Type onderwijs	Totaal gemeld	Waarvan artikel 13a.	Contact ouders/leerling	Inschakeling Hulpverlening	Processen-verbaal
Alle typen	850	11	850	255	59

2.2.3 Vervangende leerplicht en vrijstellingen

In het verslagjaar zijn geen gevallen van vervangende leerplicht behandeld op grond van artikel 3 van de Leerplichtwet. Wel zijn er vrijstellingen leerplicht verleend op grond van de artikelen 5 en 15 van de Leerplichtwet.

Artikel 5 betreft vrijstellingen o.g.v. lichamelijke en geestelijke gesteldheid. De kinderen zijn dan opgenomen in een andere dan onderwijssetting, bijv. een kinderdagcentrum.

Artikel 15 betreft vrijstelling van kwalificatieplicht. De jongeren waren allemaal erg praktijkgericht en konden op vertoon van een arbeidscontract een werkkring aanvaarden.

2.2.3.1 Tabel vervangende leerplicht en vrijstellingen

Schooltype	Art.3a	Art.3b	Art.5a	Art.5b	Art.15	Totaal
Alle typen	0	0	12	13	4	29

2.2.4 Preventieve meldingen

Deze komen meestal voort vanuit overlegsituaties van de Zorgadviesteams van de scholen voor VO. Ook uit het basisonderwijs komen meldingen van schoolwisselingen, schorsingen, verwijzingen naar speciaal onderwijs, gedragsproblemen bij leerling-vervoer. Bij al die bovenvermelde leerlingen is niet direct sprake van verzuim, maar verzuim zou gemakkelijk kunnen volgen.

2.3 Totaal verzuim en trends

Trend is dat bij het grootste deel van de leerlingen (leerplichtzaken), sprake is van relatief verzuim/signaalverzuim. Ook een trend is dat het aantal meldingen/acties toeneemt. In Emmen is het aantal acties gestegen van 930 (2006/2007) naar 1791(2007/2008). De stijging bedraagt 92%.

Het houden van spreekuren in de scholen voor VO en de uitdrukkelijke keuze voor een preventieve aanpak van leerplichtzaken heeft bijgedragen aan de stijging.

Ook de omslag in het verwerken van de meldingen –d.w.z. schriftelijk en opname van de meldingen in het elektronische leerlingendossier- heeft het aantal acties aanmerkelijk verhoogd.

Aan het begin van het schooljaar 2007 – 2008 is een analyse gemaakt van de jaarverzuimcijfers van alle VO-scholen in de regio Zuid-Oost Drenthe.

Over de analyses zijn door Leerplicht op alle VO-scholen presentaties gegeven, evenals op een door het OM georganiseerde studiedag voor Noord Nederland die bezocht werd door alle samenwerkende instanties op het gebied van Leerplicht.

Belangrijkste winst die geboekt is met de analyses en presentaties is dat scholen zich (nog) meer bewust worden van de verzuimproblematiek en de noodzaak tot intensieve(re) samenwerking met Leerplicht. Dit heeft al geleid tot een belangrijk nieuw instrument: de Handleiding Verzuimmeldingen.

Deze is samen met de VO-scholen opgesteld en geeft, in periodes van 4 weken, inzicht in alle verzuim in deze periode. Hierdoor kan Leerplicht sneller actie ondernemen op (dreigend) problematisch verzuim. De Handleiding staat beschreven in onderstaande paragraaf.

2.3.1 Handleiding verzuimmeldingen tijdens spreekuren in de scholen voor VO in Zuid-Oost Drenthe vanaf het schooljaar 2008/2009.

- a. De verzuimgegevens worden 1 keer per maand op de laatste spreekurddag die maand aangeleverd door de administratie van de school.
- b. Op dat moment heeft de administratie alle verzuim (geoorloofd/ongeorloofd) uitgedraaid aan de hand van de geldende objectieve norm:

september 2008	– 15 uur verzuim.
oktober 2008	– 30 uur.
november 2008	– 45 uur.
december 2008	– 60 uur.
januari 2009	– 75 uur.
februari 2009	– 90 uur.
maart 2009	– 105 uur.
april 2009	– 120 uur.
mei 2009	– 135 uur.
juni 2009	– 150 uur.
juli 2009	– 165 uur.

Een marge naar boven moet zondermeer gemeld worden. Een marge naar beneden moet gemeld worden afhankelijk van de persoonlijke omstandigheden van de leerling.

c. De aangeleverde verzuimgegevens zijn voorzien van alle relevante NAW-gegevens, geboortegegevens en telefoonnummers van betrokken ouders en kind.

d. Tussentijds melden blijft vereist o.g.v. de bepalingen van de Leerplichtwet-1969. De meldingen gaan in overeenstemming met het geldende digitale meldformulier naar de Centrale Leerplichtadministratie te Emmen.

e. De LPA pleegt overleg met de betrokken teamleiders of zorgcoördinatoren op vaste tijdstippen op de dag van ontvangst van de verzuimoverzichten. Doel daarvan is:

- bepalen welke verzuimgevallen worden afgedaan door de teamleider zelf.
- bepalen welke worden afgedaan door de schoolarts.
- bepalen welke gevallen worden doorverwezen naar het SMW.
- bepalen welke worden afgedaan tijdens het spreekuur LPA.
- bepalen welke telefonisch worden afgedaan tijdens het spreekuur LPA.
- bepalen in welke gevallen de LPA op huisbezoek gaat bij ouders en kind.
- bepalen welk verzuim Justitieel moet worden afgedaan door middel van proces-verbaal.
- bepalen welk verzuim via HALT wordt afgedaan.

f. Voor de uit e. voortvloeiende acties is vervolgens tijd tot het einde van de volgende maand, c.q. datum vervolg- en nieuwe verzuimuitdraaien. Het spreekuur LPA blijft wekelijks plaatsvinden. 1 maand is ook een ruime termijn voor het plannen van afspraken.

g. De functionarissen onder e. genoemd leggen hun bevindingen vast in het Leerlingvolgsysteem van de school, opdat er een compleet dossier ontstaat dat toegankelijk is voor alle functionarissen incl. het zorgteam en externe overlegvormen als CT en JOT.

h. Correspondentie met de ouders vindt plaats d.m.v. standaardbrieven die op de mogelijke situaties zoals:

- schorsing en verwijdering.
- aanmelden bij de schoolarts.
- disciplinaire maatregelen.
- aankondiging HALT-verbalen/OM-verbalen.
- doorverwijzing naar SMW.
- doorverwijzing naar schoolagent.

-doorverwijzing ambulante begeleiders OPDC/cluster 4, zijn ontworpen.

i. Het telaarukomen van leerlingen mag niet worden getolereerd. Hiervoor geldt de volgende interne procedure:

- Tot 10 keer te laat – af te doen door school.
- Bij 10 keer te laat – gesprek teamleider en LPA.
- Bij 11 keer te laat is melding bij HALT (zie HALT-procedure).
- Na HALT-afdoening te laat komen betekent proces-verbaal Justitie.

j. Eens per jaar vindt er een meting plaats door school. Deze wordt geanalyseerd door de afdeling Leerplicht ZOD om te beoordelen of de bovenomschreven werkwijze werkt, bijgesteld of omgegooid moet worden.

k. De resultaten/conclusies van de werkwijze en de verzuimanalyse worden aan het eind van het schooljaar besproken met het managementteam van de school.

Aan de werkzaamheden voortvloeiend uit de Handleiding kan een goede uitvoering worden gegeven zodra het team, in overeenstemming met het bedrijfsplan en collegevoorstel, op juiste sterkte is gebracht.

2.3.2 De Kwalificatieplicht

Leerlingen waren gedurende het verslagjaar tot het einde van het schooljaar waarin ze 16 jaar oud werden volledig leerplichtig. Daarna werden ze partieel leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin ze 17 jaar oud werden. Gebleken is al jaren dat die partiële leerplicht moeilijk was te handhaven. Veel 16 en 17-jarigen verlieten voortijdig de school. De partiële leerplicht is daarom vervangen door een kwalificatieplicht tot de achttiende verjaardag. Leerlingen blijven volledig leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin ze zestien worden. Alle jongeren die dan nog geen startkwalificatie hebben, zijn daarna tot hun achttiende, of tot het moment waarop zij een startkwalificatie hebben behaald, kwalificatieplichtig. Een startkwalificatie is een Havo, Vwo of MBO-2-diploma. Zij moeten een volledig onderwijsprogramma volgen, dat is gericht op het behalen van een startkwalificatie. Dat kan volledig dagonderwijs zijn, maar ook een combinatie van leren en werken via de beroepsbegeleidende leerweg in het MBO. Een overgangsregeling geldt voor de 17-jarigen die in het schooljaar 2006-2007 onder de partiële leerplicht vallen. Zij zijn per 1 augustus 2007 niet kwalificatieplichtig. Wel moeten deze jongeren gestimuleerd worden vanuit de RMC-functie alsnog een startkwalificatie te halen. Uitzonderingen zijn er ook in de personen van jongeren die op het PRO of ZMLK staan ingeschreven, jongeren die meervoudig gehandicapt zijn en jongeren die op grond van lichamelijke of psychische gronden ongeschikt zijn om tot een school of instelling te worden toegelaten.

Het afgelopen schooljaar is nog niet voldoende tijd en aandacht aan de uitvoering van de Kwalificatieplicht besteed. Hiervoor zijn twee oorzaken aan te wijzen:

1. In het afgelopen schooljaar was nog min of meer sprake van een overgangssituatie. Omdat de ROC's in de regio, voordat de Kwalificatieplicht werd ingevoerd, nagenoeg alleen te maken hadden met partieel of niet leerplichtige leerlingen hebben zij onvoldoende geïnvesteerd in een goedwerkende verzuimregistratie. Het ministerie heeft de ROC's daarom het afgelopen jaar middelen en tijd verstrekt om hier afdoende in te investeren.
2. De personele bezetting bij Leerplicht heeft niet toegelaten de uitvoering van de Kwalificatieplicht 'erbij' te doen.

2.4 Processen verbaal

Als leerplichtige jongeren blijven weigeren naar school te gaan, terwijl ze daartoe wel verplicht zijn, heeft de leerplichtambtenaar de bevoegdheid (en verplichting) een Proces-verbaal uit te schrijven. Er zijn met de jeugdofficier van Justitie Drenthe afspraken gemaakt

over het tijdstip van opmaken van een PV. Justitie vond dat de leerplichtambtenaar te lang wachtte met verbaliseren, waardoor er bij veel overtreders qua leeftijd te laat werd ingegrepen om nog effectief te kunnen bijsturen (16/17-jarigen). In onderlinge samenspraak is de methode van preventief verbaliseren ingevoerd, d.w.z. soms al na 3 weken verzuim met erg zorgelijk beeld of al tijdens de uitvoering van een hulpverleningstraject met zorgelijk beeld (tweesparenbeleid). Verder is als trend waarneembaar dat steeds vaker de kinderrechter uitspraak doet in leerplichtzaken. In het geval van twee scholen voor VO in Emmen is door de leerplichtambtenaar gewaarschuwd met het opmaken van een Proces-verbaal op grond van het niet melden van ongeoorloofd verzuim en het vervolgmelden daarvan. Tevens zijn de scholen aangesproken op het niet voldoende meewerken aan de spreekuren in de school. Met de hoofd directeur van de school is de situatie besproken. Vervolgens is met de afdelingsmanager een plan van aanpak gemaakt voor het schooljaar 2008/2009.

2.4.1 Aantallen Processen-verbaal naar verzuimsoort

Type verzuim	Aantal Processen-verbaal
Absoluut	0
Luxe verzuim	10
Signaalverzuim	49
Totaal	59

3. Conclusies en voornemens

- a. Het aantal meldingen bij Leerplicht -850 stuks- is flink toegenomen (15 %) terwijl het aantal acties- 1791- bijna is verdubbeld t.o.v. het vorige schooljaar. Dit komt door het invoeren van leerplichtsprekuren in alle scholen voor VO en het invoeren van schriftelijke meldingen en vervolgmeldingen die in het systeem G-4-LPA zijn opgenomen.
- b. Het invoeren van een objectieve norm bij het melden van leerlingen zal de aantallen waarschijnlijk nog behoorlijk opstuwten.
- c. Doordat meldingen in het kader van de Kwalificatieplicht vanaf komend jaar verplicht zijn geworden, zal ook de Kwalificatieplicht het aantal meldingen doen toenemen.
- d. In het verslagjaar is door de projectgroep Leerplicht/RMC het bedrijfsplan Leerplicht/RMC gemaakt . Dit plan is gericht op diverse verbeteringen in de uitvoering van de werkzaamheden van het team Leerplicht/RMC, het op sterkte brengen van de formatie van het team c.q. het verlagen van de werkdruk.
- e. Ook in dit verslagjaar is behoorlijk geïnvesteerd in overlegvormen met externen. De tijdsinvestering op de korte termijn vertaalt zich op de langere termijn in tijdwinst bij het oppakken van leerplichtzaken.
- f. Het vormen van een regionaal bureau leerplicht/RMC wordt nadrukkelijk beschreven in het bedrijfsplan en wordt in het komende schooljaar definitief opgepakt op beleids- en politiek niveau. Op uitvoerend niveau zitten de gemeenten al op één lijn.